

ПОЛИТИКА ЗА ИНТЕЛЕКТУАЛНАТА СОБСТВЕНОСТ НА МЕДИЦИНСКИ УНИВЕРСИТЕТ – ВАРНА

Преамбюл

С настоящата Политика се определят редът за създаване, закрила, използване и управление на обектите на интелектуалната собственост на Медицински университет „Проф. д-р Параскев Иванов Стоянов“ („МУ – Варна“, „МУВ“).

І. ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

Чл.1 (1) Медицински университет – Варна е притежател на обектите на интелектуална собственост, които са открити и/или изобретени в резултат на преподаване, изследвания, разработване и/или друга дейност от страна на представители на академичния и неакадемичния персонал.

(2) Правата върху изобретенията, генерирани в обхвата на научни изследвания с трети страни, ще бъдат регламентирани чрез отделно споразумение.

(3) Обектите на интелектуална собственост, които се създават от студенти, които не са наети на трудови правоотношения от МУ-Варна, в съавторство с техни преподаватели, служители на МУ-Варна, принадлежат на Университета.

(4) Настоящата процедура не се прилага по отношение на обектите на интелектуална собственост, за които не са използвани финансови средства, интелектуална/или материална собственост на Медицински университет – Варна.

Чл.2 (1) Интелектуалната собственост на университета става обществено достояние, ако:

- ✓ Договор на МУВ изисква резултатите от изследванията да бъдат публикувани в обществен домейн и/или:
- ✓ Интелектуалната собственост е продукт на отворен метод на лицензиране за материали или софтуер, включително, но не само, Отворени образователни ресурси (OER), Creative Commons (виж Чл. 3. ал.6 т.4), свободен софтуер или софтуер с лиценз GNU GPL, където условията за лицензиране изискват производните продукти да се включат в общодостъпен домейн.

(2) Публикуване на обект на интелектуална собственост в обществения домейн.

МУВ взема решение да публикува обект на интелектуалната собственост, притежание на МУВ, в обществения домейн при едно или повече от следните обстоятелства:

- В случай на обществен интерес;
- При отсъствие на обстоятелствата по Чл.5, ал.1;

- Поради други причини.

Решението се взема след предложение от Офиса за трансфер на технологии и иновации (ОТТИ) към Директора на НИМУ-Варна и последващ доклад на Директора на НИМУ-Варна до Ректора на МУВ.

II. РЕД ЗА РАЗКРИТИЕ, ПРОЦЕДУРА

Чл.3. (1) На представителите на академичния и неакадемичния персонал от МУВ е предоставена възможност да разкрият пред служител на ОТТИ всяко свое изобретение.

(2) Разкриването се извършва в писмен вид чрез попълване на „*Формуляр за разкриване на изобретение*”¹. След разглеждане на попълнения Формуляр, ОТТИ прави оценка на патентоспособността и приложимостта на изобретението в срок до 90 дни и съответно подготвя доклад до Ректора на МУ-Варна, съгласуван от Директора на Научноизследователския институт.

(3) Докладът по ал.2 съдържа следната информация:

- Име на изобретението и изобретателите;
- Резюме на иновацията и нейното потенциално приложение;
- Процентното разпределение на дяловете на изобретателите;
- Анализ относно пазарната стойност на изобретението и препоръка за бъдеща стратегия за защита на интелектуална собственост, вкл. прогнозни разходи;

Чл.4. (1) След положителна резолюция от Ректор относно предложените мерки за защита на интелектуална собственост на изобретението, ОТТИ предприема действия за подаване на заявка и поддържане на вече защитена интелектуална собственост.

(2) Не по-късно от три месеца след получаване на положителна резолюция от Ректор на Доклада, ОТТИ съвместно с изобретателите изготвят стратегията за защита на авторските права на изобретението. Стратегията се обективира в нов Доклад до Ректор и съдържа необходимите конкретни мерки за защита на авторско право, вкл. вида интелектуална собственост (патент, полезен модел, и т.н.), избор на патентен офис за подаване (напр. Българско патентно ведомство, Европейски патентен офис, Американски патентен офис, и т.н.).

(3) По предложение на ОТТИ, съгласувано от Директора на Научноизследователския институт и Зам-Ректора по „Научна дейност”, след Резолюция от Ректор, МУ-Варна може да освободи изобретателя от своя интерес в изобретението, след което изобретателят ще бъде свободен да разполага с изобретението в съответствие с приложимото законодателство в Република България.

(4) Всички заявки за защита на база на попълнен Формуляр за разкриване на изобретение, които са подадени към МУ-Варна по надлежния ред (ел. поща и с вх. номер от Деловодството), стават собственост на Медицински Университет „Проф. д-р Параскев Стоянов” – Варна, ул. Марин Дринов №55, Варна 9002.

¹ Приложение №1 към настоящата Политика

(5) Изобретателите са задължени да предоставят всички необходими подписи при процедурите за запазване и получаване на права върху интелектуалната собственост, както и са задължени да информират ОТТИ за всякакви промени в адреса си, който е регистриран във Формуляра за разкриване или други документи, свързани със защита на собствеността.

(6) В случаите, в които разкриване на изобретение с участието на служител от МУ-Варна е направено пред друга институция, изобретателят от МУ-Варна трябва да разкрие съдържанието на изобретението пред ОТТИ не по-късно от четири седмици след разкритието пред другата институция.

III. ФИНАНСИРАНЕ. РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ПРИХОДИТЕ

Чл.5 (1) Разходите за патентоване на интелектуална собственост ще бъдат покрити от МУВ, ако:

- Изобретението е от интерес за МУВ;
- Стратегията за експлоатация е била обсъдена с ОТТИ предварително и одобрена;
- Има потенциален пазар или заинтересована страна;
- Липсва възможен партньор, който да е готов да финансира разходите по патентоването.

(2) В случай на отсъствие на обстоятелствата по ал.1 и в случай, че това не противоречи на условията на финансиращ инструмент, участващ в създаването на патента, ОТТИ препоръчва на Директора на НИМУ-Варна, който с доклад предлага на Ректора на МУВ собствеността върху патента да се прехвърли на изследователите при взаимно съгласувани условия. В този случай изследователите могат да подадат заявка за патент от свое име и за своя сметка като изобретатели и като собственици, МУВ няма да предявява финансови претенции.

(3) При вече регистрирани патенти, собственост на МУВ, за които няма интерес да бъдат поддържани и да се заплаща удължаване на периода на покритие на патента, ОТТИ следва своевременно да информира изобретателите и да препоръча на Директора на НИМУ-Варна, който с доклад предлага на Ректора на МУВ прехвърляне на собствеността към изследователите от страна на МУВ.

Чл.6. Приходите от експлоатацията на интелектуална собственост на МУВ се разпределят по следния начин:

- 60% - за Изобретателя / ите
- 40% за МУВ, разпределени по следния начин
 - 10% - за Фонд „Наука” на МУ-Варна
 - 20% - за МУ-Варна, без целево разпределение
 - 10% - за ОТТИ /за присъщи дейности, вкл. обучения, разходи по защита на интелектуална собственост, разходи по комерсиализация, и др./

IV. ЛИЦЕНЗИРАНЕ И ПУБЛИКУВАНЕ НА РЕЗУЛТАТИТЕ

Чл.7. (1) МУВ чрез ОТТИ ще се стреми към лицензирането на изобретенията, на които е собственик и съответно комерсиализиране на изобретенията. МУВ ще предоставя

ексклузивни или неексклузивни лицензии на потенциалните купувачи на своите изобретения.

(2) В процеса на подготовка на лицензиране на изобретения, ОТТИ следва да получи достъп до текста на договори по научни грантови схеми или договори, финансирани от индустрията, които касаят бъдещи изобретения.

(3) В случай, че потенциален купувач е идентифициран в ранен стадий на научната разработка, преди момента на подаване на заявка за защита на интелектуална собственост, последната може предварително да се прехвърли на такъв партньор. За целта ОТТИ прави предложение до Директора на НИМУВ, който докладва на Ректора на МУВ.

(4) При научноизследователско сътрудничество с трети страни, интелектуалната собственост произтичаща от проекта, може да се прехвърли на партньора предварително, преди подаване на заявка за защита на интелектуална собственост. За целта ОТТИ прави предложение до Директора на НИМУВ, който докладва на Ректора на МУВ. При положителна резолюция, партньорът се задължава да подаде патентна заявка съвместно с изобретателите от МУВ, но не по-късно от една година след завършването на изследователския проект.

Чл.8. (1) Въпреки, че МУВ насърчава своите изследователи да публикуват резултатите от изследванията си в публичния домейн, вкл. в научни списания и научни форуми, МУВ има за своя политика предприемането на действия срещу преждевременното даване на публичност на научни резултати, което би направило невъзможно получаването на валидна патентна защита.

(2) Изследователите от МУВ, които са подали към ОТТИ форма за разкритие на изобретение, следва да съгласуват с ОТТИ всеки ръкопис на публикация или презентация за научен форум, в научно-популярни издания и/или медии по темата на разкритието, преди публикуване. Където е възможно, публикацията да бъде забавена до подаването на патентна заявка.

(3) Представяне на резултати в публичния домейн не трябва да нарушава условията на споразумения между МУВ и други трети страни.

(4) Публикация по смисъла на (ал. 6. т.2.) се отнася и за публикуване с отворен достъп напр. Creative Commons Attribution 3.0 Licence или електронни научни платформи като НАЦИД (вкл. дисертационни трудове и автореферати), LinkedIn, Research Gate, Google Scholar, BioArXiv и т.н. Същото важи и за преждевременната публикация на компютърна програма или код с отворен достъп (виж **Чл. 7** и **Чл. 9**).

Чл.9. (1) Всички, които могат да създадат интелектуална собственост като част от своята работа, трябва да документират своята работа във формат, който може да бъде проследен и възстановен. Това е от ключово значение, за да се подкрепи потенциална бъдеща претенция за интелектуална собственост.

(2) Създателите на интелектуална собственост следва да разбират, че техните записи могат да бъдат обект на проверка при осигуряване на защита за интелектуална собственост, например патентна защита.

(3) Данните, генерирани в хода на изследванията, трябва да се съхраняват в лабораторни тетрадки или в електронен формат, подходящо архивирани, за срок от не по-малко от 20 години, следвайки максималния период на патентна защита, определена от патентните офиси.

V. КОМЕРСИАЛИЗАЦИЯ НА РЕЗУЛТАТИ И КОНФИДЕНЦИАЛНОСТ

Чл.10. (1) Интелектуалната собственост, на която МУВ е собственик, включва: патенти; полезни модели; търговски и услугови марки; търговски наименования; права върху домейн имена; права върху дизайни; авторски права; морални права; права върху топографията; права върху бази данни; права върху търговски тайни; права върху произведения, създадени от компютърни хардуер или софтуер, притежавани или управлявани от МУ; права върху произведения, създадени с помощта на средства на МУ, включително филми, фотографии, мултимедийни произведения, типографски аранжimenti, полеви и лабораторни бележки; поверителна информация и *know-how*.

(2) МУВ се ангажира да насърчава комерсиализацията на интелектуалната собственост като лицензира технологиите си на компании, които биха увеличили общественото въздействие от научните резултати.

(3) След успешната комерсиализация на интелектуалната собственост на МУВ и генериране на приходи, разпределението им ще се осъществява според разпоредбите на чл. 6 от настоящата Политика.

Чл. 11. (1) Всички лица ангажирани с процеса, регламентиран в настоящата процедура, следва да не разкриват информация, която става достъпна за тях по време на работата им в МУВ. Когато е приложимо, ще бъдат сключвани споразумения за запазване на конфиденциалност (*confidential disclosure agreement, CDA*) или неразкриване (*non disclosure agreement, NDA*). Информацията, обект на подобни споразумения, следва да се третира като конфиденциална и може да бъде разкрита само на тези лица, които са посочени в споразуменията.

(2) Лицата следва да разбират, че всяко разкриване на интелектуална собственост, генерирана по време на дейностите в МУВ, може да засегне бъдещи възможности за комерсиализация, напр. да доведе до невъзможност за подаване на патентна заявка.

(3) В случай на нарушаване на клаузата за конфиденциалност, следва да уведомят незабавно ОТТИ.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. По смисъла на настоящата политика:

1. „Приходи“ включват:

- роялтис /авторски възнаграждения/;
- авансови плащания срещу роялтис;
- предварителни лицензни такси;
- плащания за постигнати цели;
- други еквивалентни имуществени интереси;

§ 2. „Компютърният софтуер“ са всички компютърни програми (включително, но не ограничено до микрокод, подпрограми и операционни системи), независимо от формата, в която се изпълняват или обекта, в който се намират, заедно с операционните инструкции и други придружаващи обяснителни материали, както и всички компютърни бази данни.

§ 3. „Научна организация“ е:

- организация по чл. 47, ал. 1 от Закона за висшето образование;
- друго юридическо лице, за което едновременно са налице следните условия:
 - осъществява научноизследователска дейност, за която е отчело повече от половината си разходи през всяка една от последните три години;
 - има научни публикации в индексирани и реферирани научни издания;
 - назначени са на трудово правоотношение за извършване на научни изследвания най-малко седем лица, които са придобили образователна и научна степен „доктор“.

§ 4. „Научноизследователска инфраструктура“ е съвкупност от съоръжения, оборудване и ресурси, включително съответните човешки ресурси, използвани за провеждане на научни изследвания, включващи научно оборудване или набор от инструменти, експертиза и средства, основани на знанието, свързаните с тях дейности, структурирана научна информация, както и всички останали възможности и способности, позволяващи провеждане на научни изследвания; когато е уместно, те могат да се използват и за други цели освен за научни изследвания, например с образователна цел или за обществени услуги.

§ 5. „Стартиращо предприятие“ е търговско дружество, което има висок потенциал за развитие, извършва иновационна дейност и е създадено с цел да разработва, въвежда и реализира на пазара иновативни продукти или услуги.

§ 6. „Технологичен трансфер“ включва трансфер на знания и технологии, чиято цел е придобиване, събиране и споделяне на конкретни и потенциални знания, включително умения и компетенции по отношение както на стопански, така и на нестопански дейности, като научно сътрудничество, консултантска дейност, развитие на жизнения цикъл на технологията от идеята за нейното създаване до индустриалната и пазарната ѝ реализация, както и предприемане на мерки за защитата ѝ с права на интелектуална собственост, лицензиране, обособяване на нови организации (т.8 „Стартиращо предприятие“ и разновидности), публикации и мобилност на изследователите и другите служители, участващи в тези дейности. Освен научните и технологичните знания, това обхваща други видове знания, включително използването на стандарти и правила, в които се съдържат, и условията в реална експлоатационна среда и методите за организационни иновации, както и управление на знания, свързани с установяването, придобиването, предпазването, защитаването и използването на нематериални активи.

§ 7. „Научноизследователски проект“ обхваща една или няколко категории фундаментални или приложни научни изследвания с точно определен икономически, научен или технически характер, с ясни и предварително определени цели, изследователски методи и очаквани резултати, които служат за установяване степента на постигане на целите и съответствието им с приложените методи.

§ 8. „Търговска марка“ (ТМ) – това е знак, защитен с изключителни права, който е способен да отличава стоките и/или услугите на собственика на марката от тези на други лица. Регистрацията на марка е изключително важна част от изграждането и развитието на един бранд. Марката може да се състои от думи, цифри, символи, фигуративни елементи (лога), цвят или комбинация от цветове в различни съчетания, и др., както и но не е задължително, звукови, видео и холограмни марки, триизмерни форми и др. Регистрираната търговска марка дава на своя собственик изключително право да използва даден знак за определени стоки и услуги, и да забрани използването на марката или сходни на нея знаци от трети лица. Притежателят на търговската марка има право да се разпорежда с нея, включително да я прехвърля на друго лице, да разреши използването от друго лице под лицензия, да използва марката като обезпечение на особен залог, и др. Марката се регистрира за определени стоки и/или услуги, върху които се разпростира защитата. Стоките и услугите са разпределени в 45 класа, съгласно Международната класификация на стоките и услугите (Nice

Classification, 1957 <https://nclpub.wipo.int/enfr/>). Срокът на действие на регистрацията на търговската марка е 10 години. При надлежно заплащане на съответните държавни такси, регистрацията може да бъде продължавана неограничен брой пъти.

§ 9. „Дизайн“ е естетическото и ергономично комплексно свойство на дадено изображение или изделие на приложното изкуство или промишлеността. В разширен смисъл засяга и конструкцията на дадено изделие. Промисленият дизайн е видимият външен вид на продукт или на част от него, определен от особеностите на формата, линиите и т.н. Този продукт трябва да е получен по промишлен или занаятчийски начин. Автор е лицето, създало дизайна. Правото на авторство е безсрочно и непрехвърляемо. Правото върху дизайна се придобива след регистрацията му в Патентното ведомство, считано от датата на подаване на заявката. Регистрира се дизайн, който е нов и оригинален. Дизайнът е нов, ако преди датата на подаване на заявката за регистрация, не е известен друг идентичен дизайн, който е станал общодостъпен чрез регистрация, публикация или разгласяване по друг начин. Дизайнът е оригинален, ако цялостното впечатление, което той създава, се различава от впечатлението, което създава разгласен преди датата на заявката дизайн.

§ 10. „Know-how“/ Ноу-Хау е всяко специфично знание за някой процес, технология или процедура, което не е общоизвестно, а се прилага в бизнеса и индустрията. Важното е това знание да носи икономическа изгода и стремежът е да се запази в тайна. В някои закони може да се срещне термина „производствен опит“, който е синоним на ноу-хау. Той не е съвсем точен, тъй като знанията може да не са свързани конкретно с производството на даден продукт. Например, ако е разработен метод за предоставяне на различни услуги онлайн, това също е Ноу-Хау, макар практически да не произвежда стоки. Основната защита на ноу-хау се изразява в договорното задължение за пазене на търговската тайна. „Know-how“ може да се защити само ако то отговаря на условията за патентоване.

§ 11. Понятието *„неподлежащ на патентоване материал“* (включително биологичен материал) се отнася до клетъчни линии, организми, протеини, плазмиди, ДНК / РНК, химични съединения, трансгенни животни и други материали, полезни за научни или комерсиални цели, за които не е подадено заявление за патент, или не е предоставен, доколкото този материал е разработен от лица, обхванати от настоящата политика. Приносители са лицата (напр. членове на академичния състав на МУВ), които са допринесли за разработването на непатентования материал.

§ 12. Настоящата Политика за интелектуалната собственост не се прилага по отношение на обекти на интелектуалната собственост, създадени от представители на академичния и/или неакадемичния персонал на МУВ извън неговите професионални задължения и/или без използване на ресурси и/или инфраструктура на МУВ (например работно време, оборудване, лаборатории - „Научноизследователска инфраструктура“).

§ 13. Настоящата Политика за интелектуалната собственост не се прилага и по отношение на обекти на интелектуалната собственост, създадени от представители на академичния и/или неакадемичния персонал на МУВ в рамките на Европейски програми и проекти, с пряко и/или с непряко финансиране от ЕС, ако тези проекти имат специфични изисквания.

§ 14. Настоящата Политика за интелектуалната собственост, както и всички приложения са утвърдени с решение на Академичен съвет на Медицински университет – гр. Варна № 23/27.05.2025 г. и влизат в сила от датата на утвърждаването им.

§ 15. Настоящата Политика отменя Правилник за управление на интелектуалната собственост на МУ –Варна, утвърден на АС от 22.02.2016г. (Протокол № 59/22.02.2016г.)